

Centraal aanmeldpunt

Het centraal aanmeldpunt (CAP) is het informatie- en aanmeldingspunt voor consulenten, jeugdrechters en hun griffiers (verwijzers) die een geschikte plaats zoeken voor een jongere binnen de gemeenschapsinstellingen. De jeugdrechter kan een jongere toewijzen aan een gemeenschapsinstelling wanneer de minderjarige:

- een als misdrijf omschreven feit (MOF) heeft gepleegd;
- in een heel moeilijke leefsituatie verkeert.

De medewerkers van het centraal aanmeldpunt behandelen alle aanvragen die ingediend worden via de webapplicatie InterCAP en trachten de instroom te reguleren.

Op basis van enkele **aanmeldingsgegevens** (identiteit, reden van aanmelding, vermoedelijke plaatsingsduur, regime, soort plaats ...) gaat het CAP na of de gevraagde plaats beschikbaar is en of er een goedkeuring kan volgen in één van de volgende gemeenschapsinstellingen:

Gemeenschapsinstelling	Aangeboden regime
Gemeenschapsinstelling De Kempen	Campus De Hutten (gesloten jongens)
	Campus De Markt (open jongens (regulier en time-out) en open meisjes time-out)
Gemeenschapsinstelling De Zande	Campus Ruisselede (open jongens (regulier en time-out) en open meisjes time-out)
	Campus Wingene (gesloten jongens)
	Campus Beernem (open en gesloten meisjes)
Gemeenschapsinstelling De Grubbe	Buffercapaciteit (gesloten jongens MOF)

Het CAP behandelt alle inkomende aanvragen op basis van enkele vastgelegde, objectieve regels:

- **regiogerichtheid:** Alle aanvragen vanuit de regio's Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant worden toegekend aan gemeenschapsinstelling De Kempen (campussen De Markt en De Hutten). Aanvragen uit de regio's Brussel Hoofdstedelijk Gewest, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen gaan naar gemeenschapsinstelling De Zande (campussen Ruisselede en Wingene). Voor een plaatsing in campus Beernem of gemeenschapsinstelling De Grubbe komen alle jeugdrechtbanken in aanmerking;
- **verdeelsleutel:** Sinds 4 april 2016 worden alle reguliere plaatsen verdeeld via een matrix. Deze verdeelsleutel bepaalt op het ogenblik dat er een plaats vrijkomt naar welke afdeling de plaats gaat, rekening houdend met de verhouding van de plaatsen die een afdeling van de jeugdrechtbank op jaarbasis kan toegewezen krijgen en met de regio waar de plaats beschikbaar is. Sinds 4 april 2016 wordt deze verdeelsleutel toegepast voor alle langdurige plaatstoewijzingen.

Er zijn 5 mogelijke beslissingen. Voor éénzelfde jongere kunnen meerdere vragen worden gesteld:

- **goedgekeurd:** de aanvraag is goedgekeurd en de jongere kan instromen;

- **geen beschikbare plaats:** de gevraagde plaats is op het moment van de aanvraag niet beschikbaar;
- **onontvankelijk:** de aanvraag is ongeldig. Niet alle verplichte velden zijn ingevuld of er staan tegenstrijdigheden in de aanvraag;
- **ingetrokken:** een aanvraag wordt ingetrokken wanneer een plaats niet langer gewenst is of de info in de aanmelding niet meer actueel is;
- **annulatie van de goedkeuring:** de beschikbare plaats wordt niet ingenomen omdat de vraag niet meer actueel is of omdat de jongere niet tijdig wordt aangetroffen.

Er kunnen ook **vertekeningen** optreden waarmee rekening moet gehouden worden bij de interpretatie van de cijfers. Bv. een jongere wordt gedurende een week aangemeld voor een plaats in een gemeenschapsinstelling. Die week is er geen plaats voor hem. De aanmelder vindt een alternatief en meldt de jongere niet meer aan. Er wordt een weigering voor deze jongere geregistreerd terwijl de jongere geen plaats in een gemeenschapsinstelling meer nodig heeft. Dit geeft een vertekening van het aantal weigeringen.

Ook is het belangrijk om rekening te houden met de grootte van de regio in verhouding tot het aantal vragen en de capaciteit van de gemeenschapsinstellingen. Zo is het logisch dat Antwerpen meer goedkeuringen zal hebben, gezien de grootte van deze regio.

Tot slot zijn er verschillende soorten plaatsen beschikbaar binnen een gemeenschapsinstelling:

- **buffer:** deze capaciteit is voorbehouden om bij voorkeur de maatregelen van opvang in een gesloten opvoedingsafdeling uit te voeren. Deze worden uitgesproken door de jeugdrechter of de jeugdrechtbank voor personen tot maximaal twintig jaar die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Alle bufferplaatsen bevinden zich in het gesloten regime;
- **time-out:** dit is een tijdelijke, afgebakende fase (14 dagen) in een bestaand hulpverleningstraject en voorbehouden voor jongeren uit voorzieningen (Jongerenwelzijn of VAPH) die een protocol van samenwerking met de gemeenschapsinstellingen hebben onderschreven. Het engagement voor heropname is daarbij essentieel. Ook de jeugdrechter wordt uitgenodigd in de beschikking dit engagement te expliciteren. Voor de time-outplaatsen wordt geen matrix ingezet omdat het capaciteitstekort voor deze module minder aanwezig is;
- **prior of voorbehouden capaciteit:** Een klein deel van de capaciteit is voorbehouden voor jongeren die zijn uitgestroomd maar bij wie de gemeenschapsinstelling zich engageert om de jongere opnieuw op te nemen wanneer het misloopt. Ook jongeren die worden teruggevonden binnen een lopende beschikking, die einde termijn zijn in gemeenschapsinstelling De Grubbe, kunnen hier terecht.

Tabel: Aantal aanvragen gesorteerd per beslissing, weergegeven per regime en per provincie (teleenheid: aanmeldingen en unieke jongeren)

	Antwerpen		Limburg		Oost-Vlaanderen		Vlaams-Brabant		West-Vlaanderen		regio onbekend		Tot.
	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	
Aantal onontvankelijke aanvragen	20	35	4	6	13	27	6	7	3	8	1	2	132
Aantal weigeringen	100	126	20	21	54	34	28	77	45	31	0	0	536
Aantal goedkeuringen	273	286	84	72	144	155	110	119	136	111	0	0	1490
Aantal in overleg annulatie van goedkeuring	57	88	12	13	20	29	11	27	17	21	0	1	296
Aantal ingetrokken	25	32	5	6	17	28	5	11	14	8	2	8	161
Totaal aantal aanvragen	475	567	125	118	248	273	160	241	215	179	3	11	2615
Totaal aantal unieke jongeren*	296	317	86	66	152	169	110	123	139	112	3	11	1584

(Bron: interCAP)

** Het cijfer van het "aantal unieke jongeren" is vertekend naar beneden, daar in een aantal aanvragen geen rijksregisternr. is ingevuld. De regio betreft de regio van de aanvrager (= jeugdrechtbank).*

Het CAP behandelt in 2016 in totaal 2.615 aanmeldingen (715 aanvragen voor meisjes en 1.900 voor jongens):

- iets meer dan de helft van de aanmeldingen (1.490) - voornamelijk buffer- en time-outvragen - krijgt een goedkeuring;
- voor 536 aanvragen is de gevraagde plaats niet voorhanden. Daarbij is er een onderscheid tussen jongeren die geen beroep kunnen doen op een plaats en jongeren die in afwachting van een verdere beslissing naar gemeenschapsinstelling De Grubbe kunnen;
- 132 aanvragen kunnen niet behandeld worden wegens administratieve onverenigbaarheden. Nadien worden de aanvragen niet meer hernieuwd;
- 161 aanmeldingen zijn ingetrokken omdat de vraag niet meer actueel is of om een nieuwe, gewijzigde vraag in te dienen;
- bij 296 aanvragen wordt de plaats geannuleerd nadat er een goedkeuring is verkregen. Dit omdat de plaats niet meer nodig blijkt of omdat de jongere niet tijdig wordt aangetroffen.

Tabel: Gemiddelde duurtijd tussen datum eerste aanvraag en datum aanvraag bij status goedgekeurd, naar campus en regime (teleenheid: dagen)

Campus	Regime	Duurtijdcategorieën			Gemiddelde duur
		0 - 90 dagen	91 - 180 dagen	+ 180 dagen	
De Hutten	Open	nvt	nvt	nvt	nvt
	Gesloten (jongens)	88	0	0	3
De Markt	Open (jongens)	168	2	0	13
	Gesloten	nvt	nvt	nvt	nvt
	Open (time-out jongens en meisjes)	335	0	0	1
Beernem	Open (meisjes)	11	2	1	62
	Gesloten (meisjes)	87	5	2	20
Ruisselede	Open (jongens)	60	9	3	36
	Gesloten	nvt	nvt	nvt	nvt
	Open (time-out jongens en meisjes)	330	0	0	1
Wingene	Open	nvt	nvt	nvt	nvt
	Gesloten (jongens)	87	3	1	17
De Grubbe	Open	nvt	nvt	nvt	nvt
	Gesloten (jongens)	295	1	0	2

(Bron: interCAP)

Het is het langste wachten op een plaats in campus Beernem, nl. gemiddeld 41 dagen (62 dagen voor het open regime en 20 dagen voor het gesloten regime). Het gaat hierbij om een gemiddelde waarbij extremen (vb. aanvragen die dezelfde dag nog goedgekeurd worden) snel een vertekend beeld kunnen geven.

In gemeenschapsinstelling De Grubbe moet men slechts uitzonderlijk wachten om te kunnen instromen. Dit hangt samen met het feit dat er een maximumtermijn verbonden is aan deze campus, nl. 2 maanden en 5 dagen (cf. Everbergwet). Nadien moet de jeugdrechter een andere beslissing nemen (en kan de jongere bv. doorstromen naar een andere gemeenschapsinstelling) waardoor er snel plaats komt voor nieuwe opnames.